

REVISTA D'OLOT

Donatiu de Ajuntament

SUMARI

Josep M.ª de Garganta, la Redacció.—A la bona memòria d'En Josep M.ª de Garganta, R. Serra i Pagès.—Memento, O. Saltor.—Recordatori, M. Serra i Esturi, Pvre.—Josep M.ª de Garganta, P. Rafel de Mataró, Caputxí.—Esperits solitaris, Carles Rahola.—Confidència, Dr. J. Danés Torras.—In Memoriam, Tomàs Carreras i Artau.—A la bona memòria de Josep M.ª de Garganta, Francesc Vayreda.—Lluny de sa tomba, Ernest Jaumeandreu Opisso.—El meu homenatge, Lluís Torras i Nató.—La personalitat de Josep M.ª de Garganta, Josep Munteis.—En Josep M.ª de Garganta i uns estudiants de Vich, Miquel Vilatimó, Pvre.—Uns mots, Antoni de Bolós.—* * *, Josep Burch, Pvre.—Retrat de Josep M.ª de Garganta, J. M. Mir Mas de Xexàs.—Dades biogràfiques de Josep M.ª de Garganta.—D'ací i d'allà.—SUPLEMENT GRÀFIC: Retrats i autògrafs de J. M. de Garganta.

ANY III - NUM. 29.

MAIG 1938

N.º 8162.

HOBLES **DECORACIÓ**
INSTAL·LACIONS

Estils Antic i Modern

**SECCIO ESPECIAL DE
MOBILIARI LITÚRGIC**

Raimond Vayreda

Successor de E. Rocamora

Diputació, 111
(Centre Barri)

BARCELONA

Subscriu-vos a

**LA
NOVA
REVISTA**

*gran publicació catalana
de literatura i d'art*

BANC HIPOTECARI D'ESPANYA

Delegació a Catalunya

Plaça de Catalunya, n.º 17 **BARCELONA**

**Prèstecs
amortitzables**

DE 5 A 50 ANYS A
PROPIETARIS DE FINQUES
RÚSTIQUES I URBANES

Facilitarà informes i fullets,
gratuitament, el Representant
en aquesta comarca

D. LLUÍS AYATS

OLOT

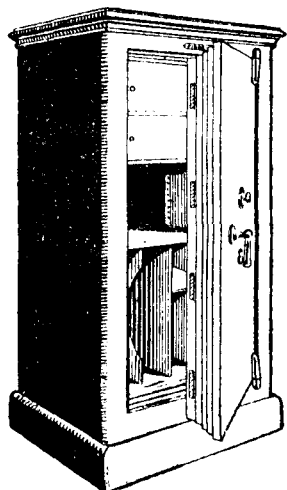
CAIXES PER A CABALS

D'ACER
IMPERFORABLE

BASCULES

PIBERNAT

BARCELONA
PARLAMENT 9 i 11

PUBLICITE M MIR BARNA

LA DONA CATALANA

LA REVISTA QUE ES TROBA A TOTES
LES LLARS CATALANES

Modes, informacions gràfiques, literàries,
dibuixos per a brodats i labors, música
catalana, novel·les, etc., etc.

Continuament, interessants Concursos

PARES, GERMANS,
PROMESOS

RECOMANEU SEMPRE: LA DONA CATALANA

Surt els Divendres 30 Cèntims

NOVA CREACIO

DE LA CASA

Antoni Carreras

XOCOLATA FINA

A LA VAINILLA

Elaborada amb cacau Fernando Póo
i Guayaquil extra, sucre i mantega
de cacau

PREU DEL PAQUET: 0'70 PESSETES

MAGATZEM DE ROBES

CASA NYERA

DE

JOAN GUITART

Novetats per a Senyora:

Crespons de seda - Sedes estampades de totes classes

Etamins gran moda   :- :   Georgetts de seda

Llanes de totes classes

REBUDES LES NOVETATS EN TOTS ELS ARTICLES

ESPECIALITAT EN TOTA CLASSE DE GÈNERES NEGRES

Antiga Casa Nyera

Carrer d'Aigua

:-: O L O T :-:

LES MODERNES CONS-
TRUCCIONS ES FAN
AMB

URALITA

Teulades - Tortugades
Dipòsits - Tuberia senzilla
i a pressió - Decoració, etc.

SI GASTEU

URALITA
ESTALVIEU PESSETES

AGENT:

JOAN SERRADELL
VILANOVA, 6 : OLOT

TRANSPORTS

ECONOMICS I RÀPIDS

SERVEI DIARI

OLOT - SANT JOAN
RIPOLL - CAMPRODON

OLOT - FIGUERES

COMBINATS A PRO-
VINCIES I EMBARCS

DOMICILI A DOMICILI
A PREUS MOLT ECONOMICS

JOAN SERRADELL

Vilanova, 6 : - : OLOT

REVISTA D'OLOT

PUBLICACIÓ MENSUAL IL·LUSTRADA

Any III

OLOT, Maig de 1928

Núm. XXIX.

Subscripció: Olot 350 pts. semestre
Espanya . . . . . 7 pessetes l'any
Estranger 9
Número solt . . . . . 60 cèntims

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Passatge de Blay, núm. 12, 1er. pis
No es retornen els originals.

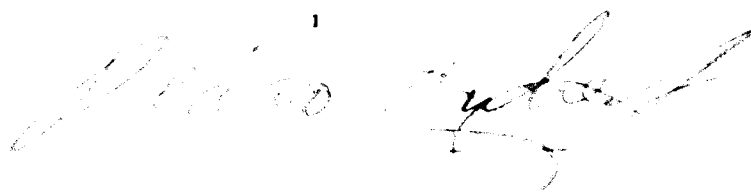
JOSEP MARIA DE GARGANTA

CADA vegada que la mort s'ens emporta un ciutadà de les més elevades qualitats, com tàcitament li eren reconegudes a n'aquest brillant escriptor olotí, la desoladora recança de la desposseïció, com a pèrdua de quelcom adherent a l'enaltiment de la ciutat mateixa, esdevé unànime. És perquè la ciutat entera tem el risc de veure transcorre, no sap quant temps, sense trobar el substitut per al lloc que, silenciosament, modestament, per mèrits propis, ocupava en la ment de tots.

Escassegen en una desproporció tan desencoratjadora—majorment en poblacions subalternes—els homes que s'aparten de l'espectacle gris que avui ofereixen tots els estaments, obcecats en l'adoració del vedell d'or, són tan comptats els escollits per a l'estudi, per a l'erudició, són tan pocs els que en forma desinteressada i plena d'amor s'entreguin a aprofundir i eixamplar el camp dels coneixements, que, quan examinem amb detenció l'obra de un d'ells, la seva figura s'ens apeganta i sentim per ella una veneració intensa. Garganta fou una vibració pura i constant en l'obra de la força evolutiva genèrica, en l'obra renovadora i definidora del nostre ésser col·lectiu, sens apartar, però, l'esguard dels esdeveniments que es produïen fronteres enllà. Portava l'atracció dinàmica que acostuma a irradiar entre les seleccions estudioses, per a filtrar-se paulatinament en les multituds. Amb homes així és com arriben a formar-se els pobles, per poca voluntat que hi esmercin i és quan veuen resoldre, avui l'un, demà l'altre, tots aquells problemes que afecten a la seva vida, al seu benestar i a la seva dignitat.

L'insignificant gra de sorra que aquesta publicació preté aportar a l'obra esmentada, fou immediatament comprès i estimulat per en Garganta. Malgrat la superioritat del seu nom, no sentí ni un moment el desdeny que sovint enterboleix als qui es troben en un pla més enlairat i "au dessus de la mêlée", car en ben pocs números hem hagut de plànyer l'absència de la seva valuosa col·laboració, que, amb la dels seus fills i excel·lents deixebles, Joan i Miquel, han estat per a tots nosaltres l'ajut que més ha enfortit el nostre afany de continuïtat i el far que ens ha donat ànim en moments propicis per a l'atuïment i la vacil·lació.

Per això, REVISTA D'OLOT, que com tots els olotins, però d'una faisó més íntima, s'ha

trobat amb un buit insubstituïble, apareix avui endolada a retre tribut a la memòria del mort il·lustre, i obre les portes a signatures que, de tot Catalunya, s'associen al nostre plany. Recordant el seu amor a la cultura, la seva integritat de patriota i l'assiduïtat en les nostres tasques, enfortirem el caliu racial, punt convergent que fou motiu de mútua aproximació.

LA REDACCIÓ

A LA BONA MEMÒRIA D'EN JOSEP M. A DE GARGANTA

FEA pocs anys que el coneixia. Al saber que a Olot hi havia un anacoreta dels estudis històrics, en varies de llurs diverses manifestacions, vaig demanar que m'hi presentessin, i a l'estiu, al passar ràpidament per l'encantadora comarca olotina, a l'objecte de fer investigacions folklòriques, havia d'anar a visitar-lo i tenir llargues sentades, en les quals enraonàvem de tot. La història, el dret, el folklore i la heràldica, eren els temes preferits i donava gust sentir-lo, com en conversa amistosa i planera, anava manifestant les pròpies opinions i les dels altres, que sovint rebatia amb arguments sòlids, incontrarrestables, però sense agror ni despit, sinó amb perfecta serenor, pròpia dels esperits nobles i de cultura enlairada.

Era un enamorat de la nostra terra; un defensor decidit de la tradició i dels grans fets històrics, enllaçant-ho tot plegat i destriant-ne els extrems cabdals, als que les seves aficions peculiars feien decantar-lo. Per això les nostres institucions jurídiques trobaren en ell un ferm defensor; la secular masia el tenia per apologista acèrrim i la ciència del blasó, poètic llegat de l'època cavalleresca, l'absorbia llargament, per a esbrinar els orígens dels llinatges més preclars, establint-ne els arbres genealògics i determinant-ne els escuts amb tota propietat.

Per a endinzar-se en el terreny històric cal fer-ho així. No hauria sortit la crítica sense els heraldístics, numismatres, paleògrafs i demés conreadors dels estudis auxiliars de la narració dels fets. Per una circumstància que no es veu gaire sovint en els qui es dediquen a estudiar el passat, a la manera moderna, el bon amic donava tot el valor que podia atribuir-se a la concepció popular dels aconteixements; la qual si sovint cau en anacronismes i en exageracions fins d'ordre fantàstic, el qui sap comprendre «entre frases», hi veu l'ànima racial i la interpretació poètica de la gent, que molt freqüentment val més que la fredor lapidària o el descarnat del dietari. I així entre l'axerrelit de la crònica, el dat aïslat epigràfic, la nota llampant del retaule o de la miniatura, el simbolisme de l'escut, el detall protocolari del pergami i el sucós de la llegenda, harmonitzant-ho tot, en surt la veritable concepció dels temps transcorreguts, pròdics en successos que no es poden pas considerar amb criteri unilateral.

Ha estat tantmateix una pèrdua ben sensible per a la família, per a Olot i per a Catalunya tota, la mort de l'amic dilecte que és objecte d'aquestes ratlles mal girbades, escrites corrents i depressa, baix la penosa impressió de la fatal nova. ¡Que descansi en pau l'espós i pare amantíssim, el solitari que mai es cansava d'estudiar, sempre reclòs voluntàriament en el seu escriptori, essent un model perfecte de cavallers i de patriotes!

R. SERRA I PAGÉS

M I E M E N T O

CATALUNYA acaba de perdre el magisteri quiet i humil d'un solitari. Un solitari patriarcal, cristià i refinat. Olot pot donar-li el títol de patrici, i enorgullir-se —ara que ell ja no hi és— de la seva glòria íntima.

Josep M.ª de Garganta no feu d'aquesta glòria cap ambició personal. Al contrari: reduí a una aparença obscura de dilettantisme les seves aficions literàries i el formidable contingent de la seva cultura. La gent havia de conèixer-lo a còpia d'interessar-s'hi. El seu nom havien de fer-li els altres.

Però a mesura que hom anava explorant els recons d'aquesta ànima estudiant, fornida d'un bagatge insuperat d'elements lingüístics i literaris; a mida que hom percebia la delicadesa de sensibilitat, la finor d'interpretació i assenyaladament l'aristocràtica senyoria d'aquest temperament cultivadíssim, passàvem de l'interès deferent a una admiració doblada i fervorosa.

Sortosament, els bons amics de Josep M. de Garganta —i entre ells de manera singular un crític tan intel·ligent i entranyable com Josep M. Capdevila— sabran anar destriant, en aquesta hora malhaurada definitiva, la valuosa tasca d'aquest il·lustre olotí i les excel·lències d'un esperit que ara haurà recollit el premi de la seva cristianíssima bonhomia.

Hom podrà, així, suggerir reflexions riques i oportunes sobre la poesia de J. M. de Garganta, aplegada en alguns quaderns publicats gairebé d'esquillentes; poesia on pot ésser assaborit aquell tast de saviesa amable i d'exquisida superioritat espiritual que dona el tracte dels llibres i la coneixença de les literatures. Hom podrà apreciar la respectuosa intuïció posada per aquell en les seves abundoses i variades versions, tan doctes com afinades, com a resoltes alhora amb ànima de poeta i erudició de bibliòfil; i sobretot remarcar en elles la vastitud i la novetat, el classicisme o l'exotisme, de les seves coneixences líriques. Hom podrà, en fi, descloure a la llum els meritíssims secrets artístics que devia tancar aquesta existència extinta, i que sols els qui s'havien guanyat el do de poder-la explorar d'aprop i endins, podran abastament revelar.

En tant no ens llegui de retre-li, documentadament, millors honors, vagi a la memòria de Josep Maria de Garganta el testimoni reverencial d'admiració i estima que calladament havíem anat professant-li, a mesura que anàvem enriquint-nos interiorment amb la seva obra pacient i lluminosa.

O. SALTOR

R E C O R D A T O R I

ERA el difunt amic una figura culminant de l'Escola Olotina, i l'Escola Olotina —ho sap tothom— és una glòria de la cultura pàtria.

D'ell podríem dir, com Joan Alcover deia de Miquel S. Oliver, son amic i conterrani: *Era un poeta legítim; i si bé en les seves excursions pel regne de la bellesa poètica, no solia passar de les vessants, li sobraven forces per enlairar-se als cims... La qualitat dominant es la elegància: límpidesa i precisió de conceptes, matisos clars, harmonia, tendresa, predilecció per les imatges i reminiscències de perfum senyoriol.* Era una ànima noble i cristiana, assedegada d'ideal, i podia apropiat-se l'expressió del Dant Alighieri:

*La sete natural che mai non sazia
Se non con l'acqua onde la femminetta
Samaritana dimandò la grazia
Mi travagliava...*

A l'entrada del Mes de Maria, la Mare del bell amor, quan tot reviu en una nova resurrecció de la naturalesa, Nostre Senyor ha cridat l'ànima assedegada a la Font de la Vida, a la visió i fruïció de la Bellesa essencial que li serà *llum vertadera, sacietat plena, goig sempitern, alegria consumada i felicitat perfecta.*

Vich, maig 1928

M. SERRA I ESTURÍ, Pvre.

JOSEP MARIA DE GARGANTA

L'anima del Poeta

PER instint, per vocació decidida m'endinso sempre en les intimitats del Poeta que lleigeixo. Ara mateix que intento de fer una amable visita a les cançons del senyor Josep M.ª de Garganta, que Déu ens acaba de prendre per a endur-se'l en el cel, vull albirar l'ànima del poeta. Em penso que la tasca no em serà pas difícil. Tinc entre mans dos reculls de cançons del Poeta, els títols dels quals són una revelació: «Evocacions» i «Hores de col·legi».

«Evocacions» m'interessa de debó. «Hores de Col·legi», de moment no tant, no és una obra tan personal com la primera. Evocació és cridar hores belles, hores amades per a teixir-les de nou i exprèmer-ne íntimes gaubances.

L'estel poètic de Garganta és decididament líric, és per a cantar les emocions de l'ànima. Dic decididament líric car la riquesa imaginativa que copsem en cada pas és utilitzada per expressar les emocions íntimes del Poeta. Les bel·leses que el Poeta esguarda són moments de la seva ànima. El nostre líric no descriu, ell canta les seves cançons. I com descobreix a tot hora l'afirmació que ara faig! L'ànima del Poeta era prou rica per a convertir les imatges belles en moments anímics. Escolleixo com a comprovant les primeres estrofes que em surten a l'encontre, per cert, exquisides, gracioses, plenes d'amable intenció:

Vull renovar la vaga melodia
d'un flèbil aleteig de papallons,
d'aquell murmuriós estol que un dia
florí el jardí de nostres il·lusions.

Si't duen un record, volguda esposa,
del temps de joventut que fou tan dolç,
serà que deixen en tos dits de rosa,
mos papallons, una daurada pols.

En instants en què la inspiració seva pren una viva plàstica com en pintar la desolació de «la fi de l'estiu» o les *faissons* i *politeses versallesques* en «Convivial» és ell mateix qui sent «com el tedi i l'enyorança velen els ideals», ell mateix reviurà del temps passat l'exquisida galania?

A mida que reposadament lleigeixo les estrofes d'«Evocacions», resto sorprès per una observació que hi faig: la lírica, a faisó de la del senyor de Garganta, té un escull i és el de perdre l'equilibri, la serenor de les emocions. Exemples en tenim en els vèrtigens del Romanticisme i fins en el post-romanticisme: En Maragall—jo trobo una estreta germanor en els lirismes maragallià i gargantià—no sempre surt il·lès d'aquest escull. En Garganta supera l'escull dels forts lírics, jo crec, mercès a la intensa formació seva clàssica i erudita, i sobretot al temperament de debó selecte del senyor de Garganta. Els lírics d'intensa vida espiritual fàcilment rodolen pels exaltaments de l'emoció, de la tristesa, de l'enyorança, dels anhels humans. El lirisme gargantià és de serenitat senyorívola, enemic de truculències psicològiques, si voleu no mancades de profundes emocions, però contràries a serenitats clàssiques. Quan és l'hora d'esguardar els profunds drames humans, com en l'eminent elegia «Donzelles», d'estructuració i finor psicològica definitives, la dolor no amarga, arriba a melangia bella, serena.

La serenor és la suau atmòsfera de la poesia i de la vida del Poeta. En l'hora luctuosa, en l'angusta cambra funerària vaig veure com les parpelles del senyor il·lustre, en el darrer somni, reposaven serenament. I l'ànima del Poeta? A través de les emocions suavíssimes jo la he cercada; la cerco en les hores florides i «com un somriú florí l'amor primera»; i en les hores melangioses ell enyora de la bella dama dels seus somnis que «al evocar mon nom, un lleu somriure, tribut gentil, visiti vostres llavis». A tothora trobem el somriure. Sabeu el què val el somriure? El somriure és culminant d'intel·ligència, el somriure sedosament frega la vida, el somriure de felicitat, el somriure de superació, el somriure, no l'amarg, sinó el de la magna victòria de la serenitat; aquesta és l'ànima del Poeta.

Si em calgués de definir el lirisme del plorat Poeta el diria un dolcíssim místic—místic en el sentit filosòfic de la paraula, car el misticisme pietós de l'il·lustre fill del Pare Sant Francesc ja el sabem.—Místic que estimava, que revivia: que s'unia a les bel·leses que cantava. La heroïna de «Miniatura» és la seva pròpia ànima que «elabora exquisiteses, que d'un ensomni místic un bell instant esflora quan enrogeix els celatges a l'orient

l'aurora i després amb angèlic somri roman extasiada. Místic he dit i a cada pas ho comprobo: en la graciosa facilitat amb que el Poeta plasma els instants estètics que contempla. Repassem el to flexible amb que el Poeta reviu les elegants frivolitats versallesques en «Convivial», l'austeritat i la joia d'«Hores de Claustre». La inspiració del Poeta flota com «blonda cabellera radiosa» en «A una Dama», la qual composició acabo ara de llegir a un amic i n'ha admirat el to senyorivol, lirisme plàstic en les tonalitats heròiques feudals en «Migeval».

Aquesta força misteriosa, que escapa a la definició, mig lluc, mig gràcia, idea, plenitud d'idea o sigui dolça ironia, que confina en l'humor, sentiment atacat de febre amorosa, tot això és el nervi estètic, és l'ànima del *Ilic*.

No diré com amic devotíssim dels Garganta, sinó com simple amant de les lletres, sento profundament la desaparició del noble Senyor; hauria enyorat les cançons darreres, solemnes dels anys venerables del *Ilic* extingit. «Evocacions», segons opinió dels íntims, és l'obra eminent del lirisme gargantià; però «Evocacions» és obra de juvenesa, de plenitud de la vida. I quines evocacions ens hauria dit el Poeta encarat a les plenituds eternes? Ell qui tenia admirable força per a plasmar els moments històrics i les emocions humanes, com hauria plasmat la vinguda eternal, dolça i superba? En els darrers temps, Garganta evolucionava cap a un lirisme èpic, que de tant en tant ja n'havia llençat espurnes com en les composicions «Josep Clarà» i «Mistral» en «Evocacions». Ací n'hauria plagut de trobar el Poeta. Ací hauria volgut de sentir les grans cançons humanes. Ací hauria enyorat de veure com el misticisme gargantià saltava els grans abismes.

Em falta molt per córrer en el lirisme del senyor de Garganta, tal vegada el principal com és el credo del seu misticisme líric. Però no faig obra d'antologia sinó notes marginals en el seguici del vol de l'exquisita lírica gargantiana.

Com homenatge íntim haig de dir que agraeixo les belles hores que el Poeta de «Evocacions» m'ha fet passar, hores alades d'emoció, d'humor, d'optimisme.

El dolcíssim místic, l'ànima serena, aristòcrata, cristiana del Poeta se n'ha anat però ens ha deixat la seva veu suau.

P. RAFAEL DE MATARÓ, Caputxi

ESPERITS SOLITARIS

PEL que jo sé d'ell, me fa l'efecte que Josep Maria de Garganta era un d'aquests esperits solitaris que treballen en silenci i amb fervor de benedictí, allunyats del món, en les petites ciutats.

Al primer cop d'ull, aquests esperits, amb aire de desencantats, els trobareu esquerps; però, si vos acostumeu a llur tracte, descobrireu en ells tresors insospitats d'emoció.

Sense moure gens de soroll, aristocràticament isolats en llurs cel·les, ells van fent la seva obra, i no deixen d'influir al seu entorn.

Qui ha dit que aquests esperits són infecunds? Per la meua part, cada dia em semblen més admirables, i no cal dir com els prefereixo a aquells que es mouen i s'agiten constantment, moltes vegades en va, es senten desolats si hom no parla d'ells i no els volta d'encens, en un culte del qual no podrien prescindir.

La vida de Josep Maria de Garganta sembla una vida opaca; però quantes possibilitats no hi devia haver en el seu esperit conreat!..

Feu bé de recordar-lo, en el seu traspass, els qui sabíeu tot el que ell valia i el comptàveu entre els vostres col·laboradors; més caldria també, que seleccionéssiu la seva obra, que serva el perfum subtil d'una ànima exquisida, i la donéssiu a conèixer.

Les nostres lletres, que ell estimava tant, en serien sens dubte enriquides.

CARLES RAHOLA

CONFIDÈNCIA

En la memòria de l'amic Josep M.ª de Garganta Vila-Manyà

EL pròxim agost farà els vint anys justos i cabals de la meva coneixença amb en Josep M.ª de Garganta Vila-Manyà, i —gairebé és sobrer de dir-ho,—el motiu va ésser, naturalment, la literatura; s'ens havia encomanat a tots el caire sentimental i romàntic dels *llibres* de Provença i de l'«Esbart de Vich». De l'«Aglenya de la Garrotxa», però, ell i en Josep M.ª Capdevila Balanzó n'eren l'ànima autèntica; aquella que, després de l'infantament i del crepuscle, havia de fer-los excel·lir en el conreu de les lletres, i havia de cristal·litzar en una o altra forma, essent conhort de l'esperit per el que s'adressaria de nou als seus llibres i al seu estudi i a casa, i essent un entrenament primerenc del que després havia de florir en el periodisme i la polèmica de les lletres; per nosaltres, els demés, havia de passar deixant solament com un record ple d'insomni i de poesia, com una rondalla de vells que al cap dels vint anys s'explica, com nn regust de mel i una sentor de romanins i farigoles d'un pretèrit que es va esmunyint i ens fa més crudels i amargues les realitats de cada dia i la paorosa visió d'un demà, els quals sols esplais tindran sempre aquest deix d'enyorança i tota la impia nuesa de la prosa de la vida.

Les *sentades* de l'«Aglenya» eren confidencials, i varen obligar-lo a n'en Garganta a sortir de casa contra el seu costum, i a venir amb nosaltres a la Font Padrera, sota els simbòlics desmais, a llegir literatura original, i fer-hi esmenes i correccions i mestratge, i parlar de mestres i figures i formes de versificació, tot dintre un to familiar i amical, i de mutual mecenatge; la *sentada* inaugural s'esqueia en un diumenge, 16 d'agost de 1908, i diada de Sant Joaquim, Sant Jacint i Sant Roc; el nostre emblema havia d'ésser una arpa i la flor del fajol. Oh! beneïts temps d'ensomnis i d'il·lusions!

Jo no sabia com avui que no n'hi ha pas de metges-poetes; ara si que ho sé bé. Tenia dos amics en el meu temps d'estudis: el primer va deixar los per a ésser avui un bon dramaturg i un excel·lent periodista; el segon deixà els versos per ésser al cap d'avall un excel·lent metge gironí; els metges solament podríem cultivar tres gèneres literaris: la tragèdia, el drama i l'elegia. Hi ha metges pintors, polítics, col·leccionistes, naturalistes, arqueòlegs, bibliògrafs, músics; però no hi ha metges-poetes. El continuat tracte dels malalts, les seves angúnies, els seus gemecs, les seves desgràcies, els seus dolors i les seves penes; l'esgarrifosa visió de la misèria que tot sovint fantàsticament creix a mida que la salut va esllanguint-se; la mort, que freqüentment veiem com vetlla a les capsaleres, i ens els arreballa en mig d'una titànica lluita de darrera hora; són coses massa reals i massa viscudes i materialitzades, per a deixar-nos moure del camp d'aquesta prosa contínua, i, per damunt de tanta facècia negra, deixar-nos transportar el nostre esperit a la rosada visió dels arbres que es grouxen, el camps que floreixen, els rius que s'escorren, les fonts que canten, i tot quan porta en el seu dins un armònic sentiment de poesia.

Ell, en Garganta, és més fàcil que en tingués un perfecte coneixement d'aquesta idiosincràsia, i el cert és que dos anys més tard ell va orientar-nos també cap a una altra actuació, on després m'hi quedava gairebé ben sol, però com el peix a l'aigua; tant que encara avui l'afició em perdura; i el dia que se'n faci una justa ponderació de la història del nostre Museum d'Olot i de la Biblioteca Pública comunal, al costat dels noms dels iniciadors haurà de posar-s'hi el seu, que va guiar-hi els passos d'aquella jovenalla que hi empenia amb fe i amor—orfes d'un patronatge incomprès—un vertader treball de Frare.

Després de tot aixó, la meva amistat amb en Garganta no havia defallit mai, ni en el sol moment de crisi en que les passionetes d'uns i altres podien sotraquejar-la; despullat de despits puerils, magnànim dintre la seva superioritat, serè i equilibradíssim en la generositat i en el perdó, jo em sentia obligat amb el doble deure d'estimar-lo i venerar-lo com a un home exemplar i model; i, quan el visitava en aquesta darrera malaltia seva, ell i jo ens donàvem perfecte compte de la meva paradoxal situació, de metge i d'amic coral, en les llargues *sentades* en les quals—talment com en les de la «Aglenya de la Garrotxa»,—parlàvem llargament de la seva malaltia a fi de penetrar-ne bé el secret en íntima confidència, i jo sé prou el que solia ser-me laboriós i difícil el suavitzar i amorosir les punyides del seu mal, que amenaçava per sempre la delicada fibra tan sotraquejada en els seus esclats d'emoció literària, trontollant-l'hi en tot moment la vida, arreballada crudelment el dia mateix en que el descoratjament i el sentiment de la mort pròxima per primera vegada s'esfloraven als seus llavis pressentint la deslliurança de l'ànima en el camí de la poesia eterna.

Descansi en pau, i que em perdoni aquesta esqueixada al seu tresor de coses confidencials!

Dr. J. DANÉS TORRAS

EL LUSTRÍSSIM SENYOR JOSEP M.ª DE GARGANTA

Un dels recents retrats del Poeta inspirat i de l'erudit
intelligent, que suava va traspasar d'aquesta vida,
endolint a les lletres olotines i catalanes.

REVISTA D'OLOR, com a just homenatge al seu il·lustre
col·laborador i conseller, li dedica aquest número com a
prova d'admiració a l'obra i personalitat del Mestre.

Je sais que vous aimez les bruyantes rivières,
et moi je les préfère au calme des jardins;
comme vous préférez les champs creusés d'ornières,
aux ruelles, boulingrins.

Comme un jour, seule à seul, loin du parc monotone,
près des hauteurs jaunies nous irons deviser,
et les feuilles dorées, ces larmes de l'automne,
viendront nous caresser.

En face à nos côtés, rallumera la flamme
dans nos cœurs las, toujours si prêts à rajeunir,
et nous lirons à deux dans le miroir de l'âme
qui est le souvenir.

Joseph M. de Gasparis.

Olét, le 30 Juin 1925.

IN MEMORIAM

Josep M.ª de Garganta i la cultura comarcal

Vaig ésser presentat al senyor Josep M.ª de Garganta pel meu amic Antoni de Bolós. Per haver llegit el seu nom barrejat amb certes actuacions semi oficials, jo tenia d'En Garganta el concepte d'un *home mogut*. La meua primera sorpresa fou saber que En Garganta era un senyor que no sortia de casa, lliurat de ple a l'exercici de les virtuts cristianes i a les més variades tasques intel·lectuals.

La primera conversa tinguda amb ell durà prop de quatre hores, que passaren com una exhalació. Costums i folklore locals, història comarcal, heràldica, art i literatura catalana i universal... totes aquestes matèries forniren de temes el nostre diàleg, que s'anava teixint sense esforç, esdevenint cada vegada més animat i interessant. He de declarar ara, amb tota justícia, que jo, portat d'un bon instint, em vaig situar promptament en la posició còmoda del qui pregunta, escolta i aprèn.

Cada any, durant el meu sojorn estiuenc a Olot, repetia la visita: anava a casa l'amic Garganta, amb la meua llista mental de coses per preguntar, disposat a passar-li tota la tarda. I sempre sortia satisfet i il·lustrat de l'amable conversa amb aquell home de posat senzill, net de tota petulància, precís i docte en les seves respostes que denunciaven llargs i pacients estudis, i per damunt de totes aquestes qualitats i presidint-les, traspuant una innata distinció que captivava desseguida l'ànim de l'interlocutor.

Més d'una vegada he pensat que el difícil problema de les relacions entre la cultura de les comarques i la cultura de la metròpoli trobaria la seva adequada solució si a cada comarca existís un petit nucli d'homes complets, que recordessin el cas d'En Josep M.ª de Garganta. Tenia En Garganta tota l'alta idealitat i sentia totes les inquietuds de la ciutat; però abans que tot sentia i comprenia el saber de la seva comarca, del qual venia a ésser un orgue vivent, esdevenint així, el malaguanyat amic, un veritable *corresponsal*, posat generosament al servei dels homes estudiosos i recercadors de la capital.

TOMÁS CARRERAS I ARTAU

A la bona memòria de Josep M.ª de Garganta

Vaig ésser presentat a Josep M.ª de Garganta quan feia poc que havia començat els meus estudis de pintura a Barcelona; fou en Josep M.ª Capdevila qui m'el presentà, i en aquella època de la vida que fa tanta il·lusió fer coneixença amb persones que tinguin ja un prestigi. Una gran il·lusió va fer-me, doncs, el dia que el visitàrem per primera vegada. Dintre el seu despatx, de dimensions reduïdes, ens esperava, en mig d'una espessa fumera del tabac consumit durant la tarda, i un llum penjat damunt la taula de treball; en aquell punt just que les cavitats dels ulls queden fosques i les seves parpelles minses es bellugaven dins la penombra; la taula plena de munts de llibres en la posició de la torra de Pisa, que us donaven la impressió constant d'una hecatombe.

Per aquell entremig ens va ésser allargada la mà i tot seguit una cigarreta, i parlàrem llarga estona, hores, no sé quantes, però si recordo que vaig sortir amb l'esperit amarat.

FRANCESC VAYREDA

LLUNY DE SA TOMBA

El cas de l'amistat amb En Josep M.ª de Garganta no és pas dels més freqüents. Es trobava a Barcelona fa pocs anys, i va visitar-me sense conèixer-me, per un trivial assumpte, en ocasió de trobar-me atrafegat. Vaig fer-lo entretenir uns deu minuts i, en entrar a la saleta, vaig trobar-lo dret i encarat davant d'un quadret pintat per En Segrelles, il·lustració d'un dels meus madrigals—*El suplicio de Tàntalo* que porta el meu autògraf.

Desconeguts, vàrem saludar-nos; prenguerem seient i va parlar amb veu suau, complimentosa, explicant l'objecte de la seva visita. Li convenia un pis. Jo no en disposava aleshores entre les cases de la única família que administro. *Vostè*—vaig dir-li—*vol venir a Barcelona i jo voldria anar-me'n; (va somriure)estic de Barcelona fins a la coronilla; ara comencen a recordar-se que hem de fer una ciutat: tot són obres, tot es pols, i, després, el soroll interminable dia i nit; no hi ha descans, no hi ha repòs. Vol quedar-se en aquest estatge i jo me n'aniré on vostè sigui?* (Ell somreia bondadosament). En breus paraules va donar-me un curs sobre que el burgit de Barcelona no significava res davant del de New-York, del de Londres, del de París... *Almenys*—vaig respondre—*en aquestes grans capitals hi deu haver ciutadania, de la que a Barcelona estem mancats; els barcelonins encara no saben fer-se dignes d'una gran ciutat. Crec en allò que deia l'Albert Llanas: Barcelona és un poble que està al costat d'una ciutat que es diu Badalona.* (No devia conèixer el xiste i el va riure).

Va despedir-se i, distret, no va deixar-me tarja. Vaig quedar sense saber amb qui havia parlat, però vaig conservar la impressió que no era, ni molt menys, un home vulgar. Bé ho demostrava la seva manera afectuosa, però no afectada, correcta, però no estudiada. Vaig inclinar-me en desaparèixer ell per l'últim graó visible de l'escala, va inclinar-se ell... i no l'he vist mai més...

Al cap d'un mes o mes i mig vaig rebre un petit volum per correu. Autor? Josep M.ª de Garganta. A la primera plana blanca hi venia una dedicatòria que m'honorava extremadament. Vaig restar perplexe. Venia d'Olot el volum. D'Olot era la data. Qui és? vaig preguntar-me. Les altes hores de la nit de dos dies vaig dedicar-li—úmqes de què dispo—Estil, erudició, profunditat, imperaven en aquelles pàges. El nom, Garganta, no m'era desconegut. El memorava per la premsa gironina; un dels Monsalvatge me n'havia parlat... Vaig resoldre, —com no?— donar-li les gràcies, felicitant-lo, agraïnt-li les immerescudes frases de la dedicatòria, però confessant que no el recordava entre les meves relacions.

I va contestar-me: *No és estrany que no em conegui, he parlat una sola vegada amb vostè, a Barcelona, en ocasió de cercar un pis.* I afegia algunes frases que, pel molt que m'honoren, no reproduccio. Vaig caure de pla. Vaig recordar aquell senyor encarat davant del quadret d'En Segrelles... Nova carta meva en la que vaig buidar commogut tot l'afecte que el seu acte em mereixia. Nova carta seva, atenta, afectuosa, coral... com la meva.

D'aquells dies ençà la nostra correspondència no es va interrompre. Jo li enviava el poquíssim que produexo, li demanava consell, opinió, i li pregava coses seves que m'enviava atent i afectuós. Cada carta seva era per a mi una faceta nova d'aquell gros brillant. Els amics que el tractaven, els literats i poetes que estan al corrent de les coses de les lletres ja coneixien la seva vàlua; jo, solitari, apartat, aimador de les lletres però sense temps per a dedicar-les-hi. L'anava descobrint i desitjava cada dia el nou horitzó que cada una de les seves cartes em mostrava. Poèticament era una cursa que diríem *internacional*. Ara eren els poetes anglesos, ara els francesos, ara els italians, els romanesos després. A voltes es revelava en el coneixement de les llengües mortes: el grec, el llatí. La literatura catalana li deu l'aportació de coses molt belles a l'idioma vernàcul. Guardo com a estimades penyores bons exemplars de *La Paraula Cristiana*, de REVISTA D'OLOT, en la que avui m'honoro, de *La Nova Revista, D'ací i d'allà*; més estimats avui que ens ha desaparegut... El treball sobre Manzoni és el d'un erudit vertader. La crítica d'*El Gran rei*, l'obra d'en Roger i Crosa, és digna del màxim elogi: quanta dolçor en l'alabança! quanta suavitat en la censura! I en tot, quin descans per a el lector la seguretat que aquella ploma era sempre guiada per un pur sentiment creient i religiós.

Ara farà un any, en una de les cartes em deia: *Vostè no té el dret d'anar-se'n del món sense deixar publicada la seva producció poètica.* Va commoure'm. Vaig fer-li una proposició perquè s'encarregués d'un treball previ, i li vaig donar temps, coneixent la feina que continuament l'ocupava, fins a la tardor de 1927. Va acceptar, amb gran honra meva.

Tal tardor arribada, defallia la seva salut. Va arribar una carta (la darrera) queixant-se de la seva manca de forces; els metges manaven el repòs absolut. Vaig espantar-me. Vaig acudir al seu benvolgut fill Joan;

cartes van, cartes venen. Una visita d'En Joan a Barcelona, va deixar-me esperançat. Després venen noves d'una reculada: és vençuda. Nova esperança...

Finalment l'*Angel de la Mort* del gran poeta de la llunyana Suècia, Joan Oloff Wallin, va trucar a la porta del poeta olotí, glòria catalana, i va emportar-se'l....

Lluny de la seva tomba, mon esperit hi vola; flecte davant d'ella el seu genoll ingràvid, vessa llàgrimes per les conques buides dels seus ulls i resa ...

Què sol quedo! Com em manca el seu bras en què espiritualment m'apoiava des de que el vaig poder considerar com amic estimat i carfssim!

ERNEST JAUMEANDREU OPISSO

Barcelona, Maig 1928.

EL MEU HOMENATGE

En memòria d'un condeixeble que ha traspassat a l'altre món

Enyorat amic: Ja que en el teu número poètic vares escriure en un dia d'inspiració:

Com se plau la fantasia
recordant l'Escola Pia
i els meus mestres i companys!
tot refent la seva història
s'hi delecta la memòria.
passats ja més de trenta anys...

avui en que els teus amics d'aquesta culte Revista, que tant tu honoraves amb la teva aciençada signatura, volen honorar-te com et mereixes, en memòria teva i com a tribut d'agraïment, el teu nom, per més d'un concepte il·lustre, jo, com saps, un dels teus companys dels temps que esmentes en aquesta poesia, evocaré, també, en homenatge i recordança teva, una anècdota de la nostra vida d'estudiant d'aquells temps de la nostra adolescència, en què, si no vaig compartir amb tu les lliçons de classe, perquè no anàvem a la mateixa, vaig compartir el fred que al cor de l'hivern patiem en aquella Sibèria on ens feien estudiar i que en deien la *pessa*, la qual ens va deixar immunitzats del fred per a tota la vida.

Allà, on tu abans d'haver estudiat Retòrica ja feies poesia i jo, sense haver vist mai, ni tan sols per les cobertes, cap tractat de genologia ni de psicologia, ni saber tan solament que això fos una ciència, ja en feia, però d'amagat, pràctica, em va passar un cas, que com que en vida mai t'el vaig explicar, el contaré ara, després de mort, per a retre culte al teu benhaurat record:

Un dia, al matí, en plegant de classe, tautost estudiàvem la lliçó de la tarda, va comparèixer a la *pessa* un noi nou, que per aquesta sola circumstància va atraure les mirades de tots els qui estàvem allà estudiant.

Recordo, com si fos ara mateix, que aquest vingut de nou era un xicotet petit i denerit, que es va presentar amb un posat tot vergonyós. El Pare Director li va assenyalar lloc, on va asseure's ell, restant una bona estona sense saber on posar ni les mans ni els ulls, com passa quan un hom està sofocat.

Estant així, sento una veu que sart del meu costat que diu:

Quin gamarús que haurem arreplegat.

Jo no vaig contestar; altre feina tenia en la meva dèria d'estudiar genologia i psicologia autodidàcticament, en el craní i fesomia del nou company.

Fent veure que estudiava la lliçó en el *Castanyo*, com anomenàvem els de comerç a la «Guia del Comerç y de la Banca», el que feia era mirar de reull el nou condeixeble; però com que per això fer no em venia bé, ¿com t'ho conjuminaràs per a poder-ho fer millor? vaig pensar jo, en ma innata afició, talment com si es tractés d'un cas tan apremiant, que no tingués ni cinc minuts d'espera.

Per analogia, el problema de «Regla Conjunta», que havia de resoldre, em donà la resolució d'aquell problema, que em plantejà l'arribada d'aquell noi.

Així tot resolvent l'un, resoldria l'altre a la vegada, perquè fent veure que rumiava com s'havia de resoldre el problema, tindria ocasió de mirar amb el deteniment que tan important cas requeria, la configuració craniana i els trets fisionòmics del company que havíem arreplegat, a fi de saber, quan més aviat millor, la seva capacitat intel·lectual i el seu caràcter.

I anava mirant i remirant i fent comparacions: aquest noi deu ésser molt savi perquè té el cap com *fulano* i *fulano*, que són dels que sempre saben la lliçó sense fer-hi mai cap errada, però., pot ésser que serà un tonto, perquè el seu cap s'assembla també al de *zutano* i *menganu*, que mai la saben i sempre han d'anar a la qua, però... fixa-t'hi bé, a n'aquests, el cap abans del front, els fa com una mena d'esllavissada i com que deu ésser aquí on radica la memòria per això no en tenen, mentre que a n'aquest arribant aquí, el cap més aviat li fa com un turó, que deu estar curull de memòria, i després d'haver-me'l ben mirat i d'haver-ho ben sospesat tot, vaig acordar amb mi mateix com a conseqüència de l'exàmen genològic que d'ell havia fet, que havíem arreplegat un savi.

L'estudi psicològic vaig decidir ajornar-lo per a més endavant, per quan l'hagués pogut tractar el temps necessari per això fer.

I mentrestant que embabiacat a satisfer el meu instint, el problema que ens havia assenyalat el *Padre*, perquè li portéssim resolt a la tarda, em va quedar sense fer-lo, i em costà haver-me de privar, aquell dia d'una altra afició, d'una afició de cinegètica rudimentària de caçador en estat embrionari, perquè quan l'Esteve m'esperava, com cada dia havent dinat, per a anar a caçar sargantanes amb el tirador (en aquell temps s'acostumava anar armat d'un tiragomes) tot anant a estudi, amb quanta recança vaig haver-li de dir que no, perquè ho vaig conjuminar així per a poder fer el problema de Regla Conjunta que tot badant, tot badant al dematí, tenia encara pendent de resolució.

* * *

A la tarda, a l'hora de jugar, tantost m'estava a un recó del pati berenant, se m'acosta el que a la *pessa* tenia prop meu i em diu:

—¿Saps aquell que ha vingut al dematí? És col·legial i ve a la meua classe.

—Doncs ja cal que els de la teva classe us calceu bé les espardenyets perquè us atraparà a tots - vaig respondre jo

—¿Perquè ho dius això?

—Perquè hem arreplegat un savi.

—Que el coneixes?

—No.

—¿Doncs com ho saps?

—Pel cap.

I una sarcàstica riallada va cloure aquest diàleg.

* * *

Era tanta la meua fe en aquests meus estudis que per pur instint vaig començar a fer ja allavors, ocultament, sense mestre ni llibre de text, a causa de no haver-me fallat mai el pronòstic, no sé si per casualitat o per no haver pogut actuar en masses exemplars, que aquella *mofa* va ferir extraordinàriament el meu amor propi.

Al vespre, estant a la *pessa* estudiant, mogut de la meua innata afició, em torno a mirar el nou col·legial i m'el trobo estudiant amb tal gust, que em va fer venir ganes d'estudiar a mi com feia ell.

Veient en això la més evident confirmació al meu supòsit, dic a n'el company del costat:

—Fixa't com estudia el teu nou company de classe, només de veure'l estudiar es veu el que és.

—Sí: un tarlandàs de pagès.

Erem tan pocs, al temps a que em refereixo, els fills de pagès que estudiàvem als Escolapis, que semblava pròpiament com si els de la vila ens consideressin com d'una casta inferior.

Per això aquesta sortida de to va revoltar la meua sang pagesa, que porto heretada dels meus ancestres per via paterna i per això vaig respondre irat:

El tarrandós deus ésser tu, perquè es necessita ésser-ho, i molt, per a no comprendre que el qui estudia amb tanta afició, necessàriament ha d'esdevenir un savi.

—Veurem—va fer ell per tota resposta.

—I abans de gaire—vaig fer jo.

* * *

I efectivament, no havia pas transcorregut molt temps, que tots vàrem poder veure com aquell xicotet, físicament petit i denerit, era intel·lectualment gran i robust, molt gran i robust, tan gran i robust, que, mercès a la seva prodigiosa memòria i a la seva gran aplicació, prompte va escalar els murs més enlairats i va esdevenir un dels primers del col·legi.

I mai diries malaguanyat company meu d'allavors, ¿qui era aquest noi?

Ja que, segons diuen, des de l'altre món veieu tot el que passa en aquest, fixa't en aquest número de la REVISTA que tu com a poeta tan honoraves, mira el nom a qui homenatja i ho sabràs tot seguit, però, en la teua excessiva humilitat i modèstia no servis cap mena de malavolença al teu company de temps pretèrits per haver-ho esbombat en **lletres** de motllo.

Retrat de J. M. de Garganta
quan era jove

Retrat de J. M. de Garganta
després de mort

(Clixé E. Vêlez)

Grup esperantista «Oloto Stel-lo», del qual fou president
i orientador J. M. de Garganta (x)

Al contrari, digna't acceptar-ho com si fos això la branca de llorer que, a honra i glòria teva, posa el teu amic d'adolescent a la corona, que en agraïment als teus indiscutibles mèrits t'ofrenen els teus bondadosos companys de la REVISTA, honorant-nos nosaltres, honorant-te a tu, que tant la vares honorar amb els fruits de la teva privilegiada intel·ligència.

I que Déu—no el Déu tirà, despòtic i venjatiu, reminiscència de paganisme, que a tothora invoquen els faritzeus pera fer-nos'el tèmer, sense voler comprendre que el temor exclou l'amor,—el Déu que digué *misericòrdia vull i no sacrifici* (1) i que usant de la misericòrdia que demanà perdonà a la dona adúltera, (2) et recompensi ara els teus sacrificis.

Que la teva ànima hagi anat doncs al Cel de dret i que frueixis ja de la Glòria del Déu de l'Amor, com de tot cor et desitja el teu amic i condeixible del temps cantat per la teva musa poètica.

LLUIS TORRAS I NATÓ

LA PERSONALITAT DE JOSEP M. DE GARGANTA

PODRIEM dir que tota la vida de Josep M.ª de Garganta, deixant apart la seva exemplar vida familiar, fou consagrada d'una manera absoluta, gairebé s'escauria dir, d'una manera monacal a l'estudi. Josep M.ª de Garganta visqué la materialitat de la vida, la sociabilitat de la vida, completament abstret. Res no el pogué apartar mai del clòs que espiritualment li havien format els seus llibres. Era d'una distinció extrema i tenia un sentit de senyoria tan arrelat que mai no feu us, ja no cal dir de males armes, sinó ni tan sols de maneres que desdissin de la seva exemplar manera d'ésser. Era humil, amb el sentit estrictament pur que pot donar-se a aquesta paraula. Aquesta mateixa humilitat devia ajudar-lo en el seu voluntari isolament. Mai res ni ningú pogué treure'l del seu món espiritual. Ni feu mai cap concessió a la popularitat. No en volgué saber mai res. No li interessava. Fou aquest particularíssim desinterés que motivà, sens dubte, la nul·la coneixença de la massa ciutadana.

Caldrà dir, segurament ja es dirà, en millor ocasió que aquesta, i quan la proximitat de la seva desaparició no enteli els judicis, les innombrables qualitats que formaven la personalitat espiritual de Josep M.ª de Garganta. I no caldrà oblidar aquella probitat artística que ell mantenia com un culte. Ni caldrà deixar sense dir aquella llibertat de la individual vocació que ell respectava com si fos la seva pròpia. Ni caldrà oblidar, tampoc, com us encoratjava en vostres aficions i com us expedia els camins. Ni caldrà deixar sense dir aquest entusiasme que l'animava sempre i aquella fe que posava en les coses que espiritualment podien ésser transcendents, i que provàveu d'instaurar en l'ambient d'incomprensió ciutadana. Encara es recent el seu valios concurs i el seu entusiasme en la formació d'«Atenea». I no caldrà deixar sense dir, en fi, tantes i tantes qualitats com l'ornaven, per exemple de ciutadans.

Fa molt de temps, l'inoblidable Francesc Fontfreda, ens presentava a Josep M.ª de Garganta. Era aleshores que els meus estudis no passaven d'unes puerils i inconsistents aficions. Orfe de preparació i de tendències, amb un bagatge literari miserable, per no dir nul, Josep M.ª de Garganta tingué una veritable joia en acollir-me. Ell m'obrí els camins de les literatures mundials i ell dirigí les meves lectures. Aleshores amb les correccions dels meus originals sovintejaven sengles traduccions que comentàvem i llegíem durant tardes senceres. Això durà molt de temps. Durava encara darrerament i fora d'uns lapsus de temps, que ni ell ni jo motivàrem, les nostres converses no s'haurien estroncat mai. Fou tot aquest temps que em feu conèixer a fons a Josep M.ª de Garganta. I solament els que hem tingut la sort de conèixer-lo sabem la pèrdua que el seu traspàs representa per a la nostra ciutat i encara per a tots aquells a qui desvetllava l'estudi.

Personalment el traspàs de Josep M.ª de Garganta m'ha colpit doblement. Si en la mort de l'oloti il·lustre, de l'home que amb la seva erudició ha honorat quietament la ciutat, de la deù inestroncable on

(1) Sant Mateu cap IX v. 13
(2) Sant Joan cap. VIII v. 11

haveu pogut anar a pouar tantes i tantes coses insabudes, no feu més que incorporar-vos al sentiment de la ciutat, (a aquest sentiment orfe d'aparatositats, silent i reduït com tots els vers sentiments) en aquest cas concret, hi ha un sentiment més íntim que m'assetja. Per mí és la mort del mestre. Per mí és com un buit a l'entorn dels meus estudis i afeccions. Moltes vegades hauré d'enyorar la seva veu. Moltes vegades enyoraré aquelles lectures comentades, rera els vidres del balcó que batia la pluja.

El record de Josep M.ª de Garganta vindrà amb mí tota la vida

JOSEP MUNTEIS

En Josep M.ª de Garganta i uns estudiants de Vich

BEN sovint es sent a dir que Vich i Olot són les germanes que més s'assemblen de la nostra variada família de ciutats catalanes. I els ha de venir ben bé del natural; de l'agre del terrer, de les belles planes que senyoregen cadascuna i del Pirineu que les encapsala; perquè d'altra banda les cingleres esquerpes de Puigsacalm i Collsacabra les fan gairebé inaccessible.

A Vich, però, el seu Seminari l'ha feta levítica i les seves boires hivernenques l'han feta cavilosa de filosofia i la forçada tertúlia casolana de la llar de foc o del mesquinet braser li ha donat la seva escola literària. I a Olot, en canvi, la riolera frescor del seu paisatge, la estructura neta i ben ponderada dels seus horitzons i un aire de claror suau que dona el relleu adequat a les coses, ha fet que els olotins fossin artistes.

Heus-aquí, dones, que érem una colla d'estudiants de Vich que les aficions literàries ens reunien. Un any, amb penes i fatigues aconseguírem fer una escapada a Barcelona per a veure-hi els Jocs Florals. Des d'aleshores ens esperonava un dalit infadigable de treballar, al marge de la nostra formació oficial, per a fer-nos una cultura que ens permetés publicar quelcom en alguna revisteta i tirar alguna composició als Jocs Florals. I quines fortes emocions, tota la penya, el dia que sortia algun dels nostres treballs!—Dolços anys ingenus i, tan mateix, sempre fecunds, de les joventuts lletra-ferides!—En aquest estat d'esperit els venerats mentors de la nostra juvenesa els Canonges Collell, Serra i Esturí i el Dr. Gudiol ens posaren a les mans el Cartell dels Jocs Florals d'Olot i ens impulsaren a *tirar-hi*. Era, si fà no fà, l'any 1911 i els Jocs d'Olot eren els de més prestigi, després dels de Barcelona. Hi *tiraren* els companys de la *penya* que eren més poetes o que més fàcilment es pogueren agafar a algun tema i al cap d'algun temps ens cau, com una bomba, la notícia que la *penya* abastava la Flor Natural amb altres varis premis i accèssits. L'emoció de tota l'estudiantina vigatana fou immensa. A Olot, ni els autors premiats ni cap company de la *penya* no hi havia estat mai ni hi coneixíem ningú, llevat d'algun, qui una vegada havia vist al senyor Garganta (que al cel sia) de pas per Vich.

I fou, dones, el senyor Garganta qui, amb un ample, comprensiu i benèvol esperit patriarcal, es convertí en l'arriscat i ardit introductor dels llamants estudiants de Vich als Jocs Florals d'Olot.

Els amics llavors més íntims dels autors premiats anàrem a acompanyar-los-hi i d'aquella anada a Olot en servarem tots—val a dir, ai las!, els sobre-vivents—un record inoblidable.

No ho retreuria pas si hagués estat només un estèril fet anecdòtic. En Garganta hi vegé desseguida un cas interessant d'encoratjament i orientació literària d'uns joves adalerats, freturosos d'ideals i plens de ganes de treballar. Ara, darrera l'espai de tants anys veig i recordo perfectament la tàctica assenyada i la fina ardidesa amb que examinava les aficions i el temperament de cadascú i la seguretat i decisió amb que judicava el nostre pervindre llavors encara tan ample. Jo recordo que al dir-li que tenia començada una novel·la — i em crec que me'n llegí quelcom—em digué tot extranyat: «Una novel·la? Em sembla que a vostè li anirà més bé la filosofia» I em procurà desseguida l'amistat inestroncable d'en Josep M.ª Capdevila. Car fou una altra finesa d'en Garganta el procurar-nos singularment les amistats més adients amb cadascu de nosaltres, cosa que revela una ràpida i fonda intuïció psicològica.

Jovenets com érem, tot just saltats del niu, en Garganta no dubtà gens de posar allixonadorament la nostra edat inexperta, tota barrejada de desplaçades timideses i petulàncies, davant d'homes com en Clarà, en Saderra, la senyora Carme Karr, etc., ens introduí a can Escubós, a can Vayreda, a les cases més patricies i als més refinats cenacles, arreu fent-nos ressonar torbadorament a cau d'orella el «tu Marcel-lus eris.»

I el cas és que, més o menys exactament, tots hem anat caminant de cara als horitzons que en Garganta, en aquells breus dies enyorats, ens anava indicant.

I per això ara, que en l'ocasió del seu traspàs uns ponderaran la seva vasta erudició heraldística, d'altres la seva poesia parnasiana i d'altres la noblesa del seu refinat caràcter cavallerivol, he volgut retreure així, anecdòticament, aquest caire, no sé pas si ben conegut, de la seva personalitat i que revela un bon temperament de pedagog en el sentit elevat i pràctic d'aqueixa noble disciplina.

MIQUEL VILATIMÓ, Pvre.

UNS MOTS

DIR que Josep M.ª de Garganta representava per a Olot com una institució, pot semblar un lloc comú, però era una vera realitat. La seva labor quieta i sossegada dins la seva cambra de treball, tenia ben marcada una finalitat: l'ésser útil a la seva ciutat i a la seva terra.

Ell no feia acte de presència en la vida ciutadana, sinó quan algun afer d'intel·ligència es ventilava, llavors no estalviava el seu esforç, que sens dubte li era doblement costós.

Tots els qui a Olot s'han anat formant en la vida intel·lectual han trobat en ell un generós Mentor que els oferia la seva informació abundantíssima i el seu afinat esperit crític.

Un dels seus ideals més acaronats era donar la glòria deguda als fills d'Olot que sobresortiren per la seva intel·ligència. Ell me feu conèixer el gran relleu de l'olotí P. Bassols, i el de l'altre probable olotí P. Vallgornera. Sabem que feia investigacions històriques sobre aquests personatges, que és una vera llàstima no hagi pogut publicar.

L'espectacle més reconfortant que proporcionava la seva coneixença, era el comprendre els grans ideals que servia. Una religiositat sincera, un gran amor a la seva ciutat i a la seva terra, una vocació intel·lectual de rectitud exemplar; aquest era el fons de l'home que acabem de perdre.

¡Que la seva memòria perduri entre nosaltres, i que sobretot ens recordem del seu exemple!

ANTONI DE BOLÓS

Barcelona, Maig 1928.

* * *

Rebuda atenta invitació de REVISTA D'OLOT per a publicar-hi quelcom sobre el qui en vida fou constant i ver amic, En Josep M.ª de Garganta, amb delectació he pres la ploma per a enaltir aquell que tan treballà per amagar-se, i que, gens envejós de lluir les seves bones qualitats i preeminències de literat, historiador, etc., i amb una prodigiosa memòria amb la qual arribà a ésser un enciclopèdic, i quasi gosariem dir un vertader polígraf, era alhora un excel·lent cristià i un exemplar espòs i pare de família.

Entre les moltes condicions que podríem fer ressaltar de l'amic Garganta, ens apar oportú recordar la seva finor i clara visió literària, agermanada sempre amb la moral cristiana, cosa que tant ressalta en tots els seus escrits.

Aquestes bones condicions feren que, essent un enamorat dels clàssics grecs i llatins, com també de diferents i modernes literatures que amb gust estudiava i assaboria, mai no fou arrossegat per un cert corrent, dit clàssic, però que és xorc, anticristià, pagà, i del tot oposat a les normes de la vertadera estètica.

Aquesta fortitud i exemplaritat d'En Garganta és el que com a sacerdot em complau a enaltir, tot desitjant que cada dia sigui més coneguda i imitada, amb la qual cosa tots hi guanyariem. Per aconseguir aquest bon desig, res fóra millor que un recull dels seus escrits. Seria llavors quan es donaria a conèixer la personalitat literària de tan il·lustre olotí, digne de figurar entre els fills de més relleu de la joliva ciutat muntanyenca,

JOSEP BURCH PVRE,

Badalona, 14 de maig de 1928.

RETRAT DE JOSEP M.^a DE GARGANTA

HA mort el Poeta, ben olotí, d'erudició internacional. El Veterà de les lletres olotines ens ha deixat, no per pròpia voluntat seva ni nostra, sinó per imposició de la Mort. Ell que, amb la seva constant col·laboració a la nostra REVISTA D'OLOT, tant ens havia animat amb el dolç consol de la seva prestigiosa companyonia; però l'Obra d'aquest poeta solitari no pot marcir-se perquè és massa bella, massa assenyada i massa culta.

Avui que, com a penyora de recordança i d'admiració, li fem homenatge en aquest número de Maig, el mes de les flors i de la poesia, rellevants i prestigioses signatures de la literatura vernàcula diran mots justiciers i elogiosos a l'obra del Poeta traspasat. Per tant, jo, un dels més modestos amics i admiradors seus, si no sóc prou autoritzat per a fer una sàvia antologia dels seus mèrits literaris, no contrastant, com a prova d'adhesió a n'aquest just homenatge que li fem avui els olotins que l'estimàvem, vull limitar-me a fer un retrat de Josep M.ª de Garganta:

Visió externa: Figura petita, encorvada cap al davant—tal volta a impuls del pes de la seva alta intel·ligència;—posat senyorívol i respectuós; rostre d'erudit de biblioteca, pal·lidesa esblanqueïda; bigotí menut; ulls expressius; caràcter amable. Barret *hongo*, coll fort, trajo fosc, gairebé negre. Bastó de mànec rodó, platejat.

Sortides de casa: dies festius a missa de dotze. Assistia a tots els actes de més transcendència cultural. La resta de l'any tancat a la seva biblioteca. Desconegut de la gent. Un solitari de llei.

Visió interna: Amb la contemplació i estudi del seu tarannà extern, m'atreveixo a fer-ne aquesta visió espiritual del Poeta: Amor a la Família i a la Bellesa. Poesia i Intel·ligència, Art i Fantasia, símbol de l'existència humana de Josep M.ª de Garganta.

J. M. MIR MAS DE XEXÀS

Dades biogràfiques de Josep M.ª de Garganta

NAT a Sant Feliu de Pallarols, petita vila propera a Olot, pel gener de 1878, Josep M.ª de Garganta es traslladà amb la seva família a la nostra ciutat en 1891 i d'aleshores ençà fou un ver olotí.

El mateix any 91, tot i la seva extrema joventut, inicià la seva correspondència literària, que anà creixent cada any, i que en 1898 ja s'estenia a alguns literats italians i portuguesos, coincidint amb l'estudi profund d'aquelles literatures que llavors començà. L'any 1895 havia començat de donar algun article a la premsa de Barcelona; en 1897—any en que s'encarregà de la direcció de *El Deber*, el setmanari catòlic olotí que encara es publica—aquesta seva activitat periodística s'accentuà i, fins a 1901, en que deixà la direcció de *El Deber*, col·laborà en varis periòdics de Barcelona i Girona amb treballs literaris i de propaganda catòlica. De 1899 a 1900 publicà, com a suplement de *El Deber*, la petita revista mensual *L'Hostolench*, en la qual recollí una pila de dades interessantíssimes sobre història i folklore de la Vall d'Hostoles. Al costat d'aquestes activitats, no deixava les relacions literàries, augmentades amb les que lligà amb alguns historiadors, sobretot heraldistes i genealogistes francesos i italians. A l'ensoms, treballava infadigablement en els arxius d'Olot i de la comarca en la recerca de dades genealògiques; aquestes investigacions, amb intermitències, les continuà tota la vida. I tot això damunt de la base de constants i sòlids estudis—que no abandonà mai—literaris, històrics, bibliogràfics, lingüístics i folklòrics.

De 1901 a 1908 minvà força el seu treball, degut a la manca de salut, però en 1908, coincidint amb l'inici de noves relacions epistolars i personals, que ja no negligí més, renovà la seva activitat, ara ja netament orientada a produir una obra lírica; tots els seus estudis no literaris foren, de llavors ençà, adreçats a secundar la seva formació poètica. Al cap de dos anys, en 1910, repartia als amics un petit fascicle, *Arquimesa*, on hi havia ja algunes poesies magnífiques. En 1912, un altre fascicle, titulat *Evocacions*, era regalat als amics i tramès a alguns comptadíssims periòdics; era un recull senzillament admirable, que feu gran impressió entre tots els literats i crítics que pogueren

veure'l. Ell quedava satisfet amb els elogis dels seus amics, comptats i selectes, i es resistia a donar al públic la seva obra exquisida.

Fou aquell mateix any 1912 que accentuà extraordinàriament la seva tasca local. En 1908 havia col·laborat en l'efímer periòdic *El Futurà*, en 1909 fundà i dirigí una temporada *Fulla Seràfica*, havia seguit, poc o molt, la col·laboració a *El Deber*, havia intervingut fortament en els Jocs Florals olotins i en l'organització del Museu-Biblioteca, però en 1912 es llançà a una forta tasca organitzadora en el camp de les associacions religioses, benèfiques, culturals i polítiques; durant alguns anys ocupà innombrables presidències, orientà periòdics, redactà estatuts, etc. En 1920 aquesta activitat cessà i ja no s'ocupà sinó de literatura. Unicament intervingué, i amb gran entusiasme, en la formació d'*Atenea*, la nova secció de l'Orfeó Popular Olotí.

De 1920 fins que la mort ens l'ha pres, ha desenrotllat un treball literari intensíssim. Ha publicat el recull de records poètics d'infantesa, *Hores de col·legi*, molt fi d'observació i ple de saborosa bonhomia; ha col·laborat, amb admirables poesies originals i bellíssimes traduccions poètiques del llatí, francès, italià, anglès, portuguès, i romanès, a *La Paraula Cristiana*, *La Nova Revista*, *Catalana*, *D'ací d'allà*, *Gazeta de Vich*, *Ciutat*, de Manresa, *El Deber*, *Vida Olotina*, i la nostra REVISTA D'OLOT, en la qual tant havia treballat i amb tant d'amor. També en alguns d'aquests llocs hi havia publicat alguns treballs agudíssims de crítica literària. Deixa inèdites importants poesies i treballs literaris en prosa.

Fou un cristià exemplar tota la seva vida; era sobretot un gran cultivador de les virtuts domèstiques i per tant, un espós i pare excepcional, un ver model de caps de caps de casa, ben correspost pels seus familiars; si no fos estada la cura exquisida de la seva muller, la distingida i respectable dama Consol Fàbrega, és ben probable que anys ha que l'hauríem perdut. El que era pels amics alguna dels seus íntims ens ho expliquen bellament i exactament en aquest mateix número; fidel company, segur orientador i conseller. *causeur* incomparable, defensor enèrgic, cooperator desinteressadíssim i, en una paraula, el prototipus de l'amic. Quan al seu amor a la terra, ben demostrat el tenia, i el mateix es pot dir del seu amor als humils.

Morí cristianament, serenament, el dia primer de maig d'aquest any 1928, i la seva mort ha estat a Olot, i entre tots els elements cultes de Catalunya, un motiu dels més justificats de dol fort.

d'ací i d'allà

La festa major de Figueres

Cada any les festes primaverals de la ciutat germana ens ofereixen un nou pomell per atraure'nshi. I ens hi deixem caure assedegats de llum i de color, d'alegria i de moviment—Es tan llarg l'hivern—Enguany el pomell ha estat de roses fresquíssimes: l'Exposició dels artistes gironins i el concurs de Sardanes. Dues notes simpàtiques i que fugen de la rutina. No tot han d'ésser toros...

Fem constar la bona representació d'artistes olotins en l'Exposició d'Art. Vint-i-set foren els concurrents de la nostra ciutat. En el número vinent en parlarem, amb més estensió, en les «Cròniques d'Art».

Teatrs. «Principals».

Hem de fer constar la bona actuació de la companyia d'Enric Lluelles, que tan bona acollida tingué en la curta estança en la nostra ciutat. Tots els elements treballaren amb fe, constituint un bon conjunt. Com a

obres, que devem subratllar esmentarem: «*La llar apagada*» d'Ignasi Iglesias; «*L'Obstacle*», d'En Lluelles, obra atrevidíssima i plena de delicadeses dramàtiques; «*Els sense cor*», d'Apel·les Mestres, finíssima i de modernitat en el teatre català. Com a actors: senyor Lluelles, senyoreta Hossas i senyoreta Peris.

També la companyia del senyor J. Torrents vingué a representar «*L'Estudiant de Vich*» de J. M. de Sagarra i «*Pep Ventura*» de Rodríguez Grahit. A n'aquest senyor li aconsellàrem que si ha d'escriure obres d'aquesta mena, valdrà més que es desi. No recordem haver vist un drama tan còmic i tan dolent. Ja sabem que a Rodríguez Grahit no li agrada Olot—perquè ho degué trobar massa gran per a ell,—però ara sabem més: sabem que a Olot—i a tot arreu de Catalunya—no ha agradat Rodríguez Grahit.

La companyia del senyor Adrià Claramunt va representar, el dia 21, «*L'Auca del senyor Esteve*», en

homenatge a Santiago Rusiñol. La representació regular i l'assistència també regular. A l'acte de la processó de Corpus hi assistiren uns quants joves de la localitat.

Conferència Mir Mas de Xexàs a Vilanova i Geltrú

El dia 25 d'aquest mes va donar una interessant conferència, glossant el tema «Apunts i conceptes en la història i civilitat del Llibre», el nostre estimat company En J. M. Mir Mas de Xexàs.

En el número vinent en parlarem amb més estensió.

Banquet de l'«Arca de Noé»

En la *gàbia*, que en el Restorant Riera de Barcelona es va construir sots la direcció artística de Salvador Alarma, va tenir-hi efecte l'anyal àpat de confraternitat que celebren amb tant d'entusiasme els qui porten el cognom d'irracional. Presidiren aquest acte tan *original*, els senyors Gavilan, Ciervo (J.), Conill (J. i Ll.), Llop, Carnero, Paloma, León i Llisas. Molts artistes, literats i homes de carrera i industrials es sumaren a tal festa, regnant-hi la més franca alegria i bon humor.

El nostre amic i col·laborador En J. Ciervo, glossà la idea de formar una *Penya*, la qual fou acceptada per unanimitat.

Serà, doncs, un fet la constitució de la penya «Arca de Noé», la qual presidirà el celebrat Santiago Rusiñol.

Visca el bon humor!

L'Homenatge a la Mare

El dia 6 d'aquest mes va tenir lloc en moltes poblacions de Catalunya l'homenatge a la Mare, festa altament simpàtica, ideada per l'estimat confrare manresà «El Pla de Bages». Un clavell vermell simbolitzava, en els pits d'homes i dones, l'homenatge a la mare viva i un clavell blanc l'homenatge a la mare morta.

A Olot aquesta festa passà desapercebuda...

Els diaris ens han assabentat que:

«S'acaben de rebre telegrames de Roma anunciant que ha arribat allà, essent introduït al Vaticà, el personatge català portador del missatge que tots els senyors

Rectors de Catalunya adressaren a S. S. significant-li la seva adhesió al Primat, cardenal Vidal i Barraquer.»

El document ha estat entregat a mans del Papa.

A Montserrat fou entregat al Nunci un duplicat de tan important document».

Felicitem el diari de les beceroles.

—El nostre bon amic i jove artista Vicens Solé Jorba, ha inaugurat una exposició que es clausurarà el primer de Juny, a la Sala Parés, composta de 24 olis, que no dubtem assoliran bon èxit, ja que en Solé és dels qui no s'aturen i ha sabut donar en el seu art, un notable pas endavant.

La Fundició Barberí d'aquesta, està encarregada de l'execució d'algunes estàtues que ornamentaran la avui ja cèlebre Plaça de Catalunya. Nostra felicitació.

En els moments en què escrivim aquestes ratlles encara no sabem els resultats del campionat peninsular de futbol. Només estem assabentats que s'ha repetit Santander el lamentabilíssim espectacle de Saragossa i altres llocs; és a dir: que un dels equips que més honoren al joc esmentat, el Barcelona F. C., s'ha vist escomès en una forma que no és per fer-ne narracions en les columnes de cap periòdic. No fóra res de l'altre món que dintre curt temps haguéssim de donar compte als llegidors que «han estat encarregades a la Fundició Barberí unes coraces fetes a tota prova, per us dels campions catalans sols per servir-se'n quan vagin a jugar el campionat peninsular».

—Nostre estimat amic i notable escultor Josep Clarà, ha exposat en el Saló de les Talleries de Paris, tres obres que, com de costum, han estat mereixedores d'elogis per tota la premsa de la veïna república.

—L'espai que dediquem en el número present a la mort de l'il·lustre Garganta, ens ha obligat a retenir en cartera nombrosos articles de col·laboració que publicarem en mesos successius.

—També hem deixat per a número vinent nnes notes parlant dels Jocs Florals que s'han celebrat enguany a la ciutat comtal.

Imp. de P. Aubert.—Carrer Superior, 35 Nou de S. Antoni, 7.—Olot

L'IMMACULAT COR DE MARIA

TALLERS D'ESTATUÀRIA RELIGIOSA

Vídua de Sabel Barnadas

BUSTS DELS GEGANTS QUE AQUESTS TALLERS
HAN CONSTRUÏT EN DESTÍ A HOSPITALET
DE LLOBREGAT

MODERN HOTEL SANT ESTEVE
d'Anna Bretcha
Sant Rafel, 10 (Teléfon, n.º 6) OLOT

Montat amb confort
Calefacció central
Cambres de banys
Aigua corrent i timbres
elèctrics a totes les
::: habitacions :::
Dormitoris ben aire-
jats i llum de l'exterior
Cuina de primer ordre
Menjadors en la
:: planta baixa ::

COBERTS I PENSIO A PREUS MOLT LIMITATS

— Situat en el lloc més cèntric de la ciutat —

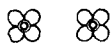
COSTA BRAVA

PALAFRUGELL

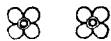
Hotel Restaurant de Sant Sebastià
a càrrec de Modest Lladó

COBERTS des de 6 pessetes

Pensió complet 15 pessetes

Pensió per a famílies, a preus módics

— Telèfon, 1407 —

¡PIANISTES!

LES MILLORS SARDANES
PER A PIANO, DE LA
PRESENT TEMPORA-
DA, ES TROBEN DE
VENDA A LA

IMPREMTA AUBERT

Superior, 35 - Nou de Sant Antoni, 7

andorrà
sastre
OLOT

LA FLOR DEL PIRINEU

(MARCA REGISTRADA)

Gran Fàbrica de Llangonisses
i embutits fins. Pernils del país i demés
productes del porc.

ESPECIALITATS
BUTIFARRA CATALANA EN BUDELL
CULAR. - PERNILS SENSE OS, CÙITS
AMB SON PROPÍ SUC (EN LLAUNES)
DITS EN DOLÇ. - CREMA DE POIE-
GRAS (TRUFAT). - MORTADELLES.
CAP DE SENGLAR I ALTRES CONSER-
VES DE VIANDES DEL PORC EN
LLAUNES, PROPÍES PER HOTELS,
RESTAURANTS, BALNEARIS, COLLES
EXCURSIONISTES, ETZ., ETZ.

BALDIRI DESCALS AUBERT
Olot (Girona). - Apartat de Correus, n.º 5

BANCA ARNÚS

SUCCESSORA D'EVARIST ARNÚS

FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000,000 DE PESSETES

CASA CENTRAL:

Plaça de Catalunya, 22

CASA MARIU:

Passatge del Relotge, 3

SUCURSALS: - BALAGUER, BERGA, CERVERA, FIGUERES,
GIRONA, IGUALADA, LLEYDA, MANRESA, OLOT,
PUIGCERDÀ, SOLSONA, TÀRREGA I VICH.

Sucursal d'Olot: Plaça Alfons XII i Ferrarons, 2

OPERACIONS QUE REALITZA:

Compra-venda i entrega a l'acte de tota classe de títols de contractació corrent

Descompte de cupons i títols amortitzats:

Exàmen de totes les amortitzacions de títols, quins cupons hagin estat pagats en nostres caixes, avisant als interessats cas de resultar algun amortitzat.

Canvi de títols, estampillatge; nacionalització i agregació de fulla de cupons
Subscripció a totes les emissions.

Comptes corrents de títols a la vista, abonant els cupons lliures de comissió.—Dipòsits de títols en custòdia

Cobrament, descompte i negociació de lletres i demés efectes comercials sobre Plaça, Península i Estrangers.

Cartes de crèdit i girs postals o telegràfics sobre la Península o estranger.
Comptes corrents a la vista en moneda nacional i estrangers amb interès i lliures de comissió.

Imposicions a plaç fix amb abono d'interessos segons els plaços.

Comptes d'estalvis amb interès.

Compra-venda de tota classe de monedes d'or, bitllets o xecs.

Prèstams amb garantia de títols

i totes aquelles especials que integren la Banca i Borsa.

La Banca Arnús disposa d'un servei especial d'estudis financers mitjansant el qual pot facilitar als seus clients informacions sobre tota mena de valors cotitzats a Borsa.—També publica trimestralment un Butlletí d'informació financiera que envia gratuïtament a les persones que el sollicitin. Emissions d'empréstits per compte de corporacions oficials i societats industrials.

**Demaneu arreu
el Sabó Marca**

LA PICADORA

**Es el preferit entre tots pel
seu rendiment i economia**

**PIERA
SASTRE**

—
*Abundants i modernes col·leccions en tota
mena de Gèneres i gustos*

—
Tall i confecció esmeradíssims

Preus limitats

Vidrieria RIGALT

*Vitralls d'art, Miralls de tota mena.
Projectes i pressupostos.*

Casanova, 32

BARCELONA

**ESTAMPES PER A
PRIMERA COMUNIO**

— A LA —

IMPRENTA AUBERT

Superior, 35 - Nou de Sant Antoni, 7

O L O T

Les confeccions d'home, en tots els ordres, cada dia
s'introdueixen més, degut a que el treball és molt
perfeccionat i s'amotllen a tots els cossos; per lo tant
ll ofereixo

CONFECIONS :: SELECTES ::

Americanes d'Esport, des de **25** pessetes
degut al gènere especial i a la confecció esmerada
que hi he posat, s'ajusten molt faillment

Pantalons Oxford, colors de novetat, des de
20 pessetes

PER NOU DUROS TÉ UN TRAJO

Tots aquests gèneres els garanteixo absolutament, perquè
són confeccionats a casa mateixa, i també per aquest
motiu, puc donar-ll a aquests preus tan ínfims

Josep Puig Pagés

SUPERIOR, 21

OLOT

PAUSASTRE

